

Hudforyngelse med Fotodynamisk Terapi (PDT)

Patientvejledning

Hvad går behandlingen ud på?

Fotodynamisk terapi (PDT) kombinerer behandling med biologisk aktive stoffer (5-ALA) og lys (IPL). Behandlingen øger hudens stofskifte og produktion af kollagen, elastiske fibre og hyaluronsyre med op til 500%.

Hudforyngelse med PDT er en kosmetisk behandling.

Før behandlingen

Det er vigtigt, at man ikke er brun, når man møder til behandling. Derfor skal man undgå solbadning og solarium i mindst 2 måneder før start af behandling, i hele behandlingsforløbet og i mindst 2 måneder efter sidste behandling. Huden kan med fordel forbehandles med hudblegende creme og A-vitaminsyreholdige cremer. Solcreme med høj faktor (SPF 50) og UVA filter skal anvendes ved udsættelse for sollys i behandlingsområdet. Huden kan ikke behandles, hvis den er tydeligt solbrændt. Den må heller ikke være farvet af selvbruner eller brun creme.

Behandling, effekt, holdbarhed og gentagelse af behandling

Man møder 1 time før planlagt lysbehandling og vasker og afrensner huden. Spray med 5-ALA udleveres og huden sprayes hvert 5. minut i en time. Efter hver påsprøjtning, gnides væsken ind i huden.

Virkningen af 5-ALA er temperaturafhængig, så man skal blive indendøre under hele påsprøjtningen. Lysbehandlingen varer ca. 30 minutter. De enkelte lyspulse føles som en stærk prikkende varme. Der kan efterfølgende være en brændende fornemmelse. Smerterne kan reduceres ved at tage 1 g paracetamol et par timer inden behandling.

Karudvidelser: Effekten af behandlingen er som regel god, men kan variere fra person til person, afhængigt af karrenes beskaffenhed, lokalisation og årsag. Ofte er gentagne behandlinger med måneders mellemrum nødvendigt. Hos enkelte kan karrene ikke fjernes. Behandlingen fjerner ikke en evt. tendens til at danne nye karudvidelser.

Overfladiske pigmentskjolder kan behandles. Pigmentskjolder, der ligger dybt i huden er meget svære at fjerne med alle typer behandling. Efter behandlingen ses en let mørkfarvning af pigmentskjolderne, som bliver stærkere i løbet af nogle timer som udtryk for virkning af behandlingen. Mørkfarvningen skaller af efter 5 til 10 dage.

Effekten af behandlingen varierer fra fuldstændig fjernelse af pigmentet til delvis eller ingen, afhængig af pigmentets type, beliggenhed i huden og årsag. I en del tilfælde kræves mere end en behandling. Behandlingen anbefales ikke til pigmentskjolder af typen melasma.

Hudens struktur bedres formentlig ved at lyset trænger ned i læderhuden (dermis) og fremkalder en ganske let og kontrolleret inflammation. 5-ALA gør cellerne lysfølsomme og mere modtagelse for aktivering af lyset. Aktiveringen øger cellernes stofskifte og sætter gang i produktionen af vækstfaktorer, der igen stimulerer dannelsen af nyt bindevæv.

Produktionen er øget i 2 – 6 måneder, hvorfor behandlingen kan gentages med dette interval. Effekten indsætter gradvist over måneder efter hver behandling. Man kan med fordel kombinere behandlingen med brug af A-vitaminsyreholdig creme. Behandlingen fjerner ikke rynker, men kan give en langvarig bedring af hudens struktur, så porerne bliver mindre og overfladen glattere og mere ungdommeligt udseende. Effekten varierer fra person til person.

Bivirkninger

Som regel er der forholdsvis få bivirkninger med lettere rødme og hævelse, der svinder i løbet af timer til få dage. Huden kan føles som ved en solskoldning. Hvis man behandler solbrændt hud, mørk hud, hud med mange pigmentskjolder eller hud med mange karudvidelser, kan der komme mere udtalt rødme og evt. stedvis blålig misfarvning. Der kan komme varierende grader af hævelse. Især i ansigtet kan der komme betydelig hævelse omkring øjnene.

I sjældne tilfælde ses en forbrænding med væskende forandringer og sår efter behandlingen. I de sværeste tilfælde kan der som følge heraf opstå blivende arvæv – dette ses dog yderst sjældent.

Der kan forekomme pigmentforstyrrelser i de behandlede områder, således at områderne bliver lysere eller mørkere end den omgivende hud. Denne risiko er størst, hvis man i forvejen er mørk i huden, har fået sol, eller har pigmentskjolder af typen melasma. Forandringerne er vanskelige at behandle men vil oftest normaliseres igen i løbet af måneder til år.

Information og samtykke

Efter at have læst denne skriftlige information, skal man have mundtlig information om behandlingen og mulighed for at stille spørgsmål. Man har her mulighed for at medbringe en bisidder. Efter den mundtlige information skal der være mindst 2 dages betænkningstid, før man giver sit samtykke til behandlingen.